

UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI” DIN IAȘI

**COD DE ETICĂ
ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ**

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Prezentul Cod reglementează conduita membrilor comunității universitare din Universitatea „Petre Andrei” din Iași, înființată prin *Legea nr. 408/2002*, ca instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ, ce își desfășoară activitatea pe baza autonomiei universitare și a autonomiei economico-financiare, având drept fundament proprietatea privată, garantată de Constituție.

Art. 2. Normele și principiile de etică și deontologie universitară, adoptate prin actualul Cod, în baza *Codului-cadru de etică și deontologie universitară* aprobat prin *Hotărârea de Guvern nr. 305 din 4 aprilie 2024*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 327 din 9 aprilie 2024, și modificată prin *Hotărârea nr. 952 din 13 noiembrie 2025 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1051 din 14 noiembrie 2025* sunt circumscrise sistemului de valori universal-acceptate de comunitățile academice în condițiile internaționalizării informației, globalizării și fundamentării societății cunoașterii. Sistemul de valori astfel definite, se regăsește în normele de conduită, având o triplă funcționalitate: promovarea personalității și consolidarea statusului individual, promovarea culturii organizaționale și consolidarea statusului profesional, asumarea răspunderii individuale și instituționale în baza interesului public.

Art. 3. Prezentul cod are drept scop creșterea calității în procesul educațional și de cercetare, precum și consolidarea unui climat de încredere și respect la nivelul comunităților universitare, prin reglementarea conduitei membrilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior, furnizând principii și valori pe baza cărora se pot stabili modele de comportament, de coeziune și de valorizare a potențialului comunității academice. (2) Responsabilitatea și obligativitatea respectării normelor de etică și deontologie universitară revin membrilor comunității universitare din cadrul fiecărei instituții de învățământ superior, în contextul răspunderii publice a instituțiilor de învățământ.

Art. 4. Valorile promovate prin prezentul Cod sunt: dreptatea, echitatea, egalitatea de șanse, demnitatea, libertatea individuală și academică, proprietatea intelectuală, integritatea profesională și morală, onestitatea, corectitudinea, datoria și responsabilitatea publică. Universitatea „Petre Andrei” din Iași protejează aceste valori și sancționează orice îngrădire a promovării lor în condițiile autonomiei universitare, transparenței și răspunderii publice.

Art. 5. Principiile eticii și deontologiei universitare sunt:

- a) principiul libertății academice;
- b) principiul răspunderii publice;
- c) principiul echității;
- d) principiul nediscriminării și egalității de șanse;
- e) principiul transparenței;
- f) principiul integrității morale și profesionale;
- g) principiul dreptului la apărare;
- h) principiul independenței față de orice influență morală, științifică, religioasă, politică, economică sau de altă natură în activitatea didactică sau științifică;
- i) principiul respectării drepturilor și libertăților membrilor comunității universitare;
- j) principiul responsabilității morale, sociale și profesionale;
- k) principiul garantării identității culturale a tuturor membrilor comunității academice și a dialogului intercultural;
- l) principiul imparțialității și al obiectivității;
- m) principiul promovării interesului superior al beneficiarului direct.

Capitolul II

VALORI ALE CONDUITEI ETICE UNIVERSITARE

I. Libertatea academică

Art. 6. Universitatea „Petre Andrei” din Iași este o instituție apolitică în care este promovată libertatea academică în condițiile statului de drept și ale respectării drepturilor omului.

Art. 7. (1) Universitatea este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de putere economică, exceptând constrângerile de natură științifică, legală și etică.

(2) Credințele religioase, atașamentele politice, alte categorii de credințe sau convingeri sunt, în spațiul universitar laic, o problemă privată a membrilor comunității academice. Ele nu pot să fie impuse altora prin abuz de putere și autoritate.

(3) Apartenența la comunitatea universitară nu îngrădește în niciun mod activitățile politice ale membrilor ei, ca persoane particulare, în afara spațiului Universității.

(4) Afilierea unui membru al comunității universitare la un partid politic este o opțiune strict personală și nu angajează cu nimic instituția sau o subdiviziune a acesteia.

Art. 8. (1) Membrii comunității universitare au libertate în selectarea și discutarea subiectelor relevante, în examinarea critică a valorilor, normelor, instituțiilor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și al responsabilității pentru producerea și răspândirea cunoașterii.

(2) Membrii comunității academice sunt protejați față de cenzură, manipulări, persecuții, în condițiile respectării standardelor științifice și responsabilităților profesionale.

Art. 9. Orice membru al comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. În același timp, sunt încurajate abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase.

II. Autonomia personală

Art. 10. Universitatea „Petre Andrei” din Iași promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale.

Art. 11. Autonomia personală în spațiul universitar presupune posibilitatea de a alege individual, în cunoștință de cauză, programele de studiu și cercetare, traseele de carieră academică, oportunitățile și nivelul de excelență la care o persoană dorește să acceadă. În acest sens, toate informațiile de importanță pentru membrii comunității universitare sunt puse la dispoziția tuturor celor interesați și publicate pe paginile *web* ale Universității.

III. Dreptatea și echitatea

Art. 12. (1) Membrii comunității universitare trebuie să fie tratați drept, corect și echitabil.

(2) Universitatea „Petre Andrei” din Iași promovează principiul potrivit căruia dreptatea și echitatea se bazează pe împărțirea corectă și echitabilă a puterii și prevenirea abuzului de putere.

Art. 13. Realizarea deplină a valorilor morale de dreptate și echitate în mediul universitar presupune, în special:

- a) nediscriminarea și egalitatea șanselor;
- b) prevenirea și eliminarea conflictelor de interese;
- c) prevenirea și combaterea corupției;
- d) promovarea egalității de gen.

Art. 14. (1) În Universitatea „Petre Andrei” din Iași nu sunt admise discriminări pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală sau alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

(2) Universitatea asigură egalitatea de șanse și de tratament cu privire la dezvoltarea personală a tuturor membrilor comunității universitare.

(3) Membrii comunității universitare sunt obligați să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale, excluzând orice formă de tratament discriminator.

(4) Politica de nediscriminare acoperă toate domeniile activității universitare și în special: admiterea și înmatricularea studenților, evaluarea lor academică, angajarea și evaluarea *personalului didactic, didactic-auxiliar sau nedidactic*, promovare profesională, promovarea în organisme sau funcții de conducere, accesul la drepturile oferite de *Carta Universitară*.

Art. 15. (1) Universitatea ia măsurile necesare în scopul de a evita situațiile care pot conduce la conflicte de interese.

(2) Persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate și nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv.

(3) Membrilor comunității universitare le sunt interzise practici precum favoritismul, nepotismul, aplicarea unor standarde duble în evaluare.

Art. 16. Universitatea „Petre Andrei” din Iași ia măsuri pentru a elimina și sancționa orice formă de corupție, cum ar fi: luarea sau darea de mită, primirea de foloase necuvenite, traficarea clientelară a examenelor de admitere, a examenelor din sesiuni și a examenelor de absolvire sau a concursurilor pentru ocuparea posturilor, ori pentru promovare, inclusiv practicarea „pilelor” ierarhice sau colegiale.

IV. Meritul

Art. 17. (1) Singura ierarhizare calitativă acceptată în Universitatea „Petre Andrei” din Iași este cea a meritului.

(2) Universitatea asigură recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritelor personale și colective care conduc la împlinirea menirii sale instituționale. Printre acestea se numără dedicarea față de profesie și studiu, față de instituție și membrii comunității universitare, creativitatea și talentul, eficiența și performanța, vizibilitatea în plan național și internațional.

(3) Evaluarea meritului se face în exclusivitate după rezultate.

(4) În cazul cadrelor didactice și al cercetătorilor, meritul se stabilește, în principal, în funcție de: calitatea cursurilor, a seminarelor, a activității de îndrumare a studenților, a publicațiilor științifice, câștigarea de granturi de dezvoltare și cercetare individuală și instituțională, rezultatele evaluării colegiale și cea făcută de către studenți, implicarea în dezvoltarea facultății, a programului de studiu, al domeniului propriu, în rezolvarea problemelor studenților, atitudinea față de progresul personal, prestigiul adus instituției.

(5) În cazul studenților, meritul se stabilește în contextul unor criterii de evaluare a performanțelor la cursuri, seminare și laboratoare, la concursuri profesionale, la sesiuni de comunicări științifice studentești, la licențe și disertații, în implicarea în viața asociativă, acțiuni civice etc.

V. Onestitatea academică și corectitudinea intelectuală

Art. 18. (1) Universitatea „Petre Andrei” din Iași apără dreptul de proprietate intelectuală.

(2) Proprietatea intelectuală include invențiile, inovațiile și drepturile de autor pentru diferite categorii de lucrări, cu caracter științific, psihopedagogic sau didactic.

(3) Cadrele didactice și de cercetare au obligația să respecte dreptul la calitatea de autor al operei pe care o utilizează în realizarea oricărei lucrări de creație intelectuală prin citarea corectă și/sau indicarea sursei de documentare.

(4) Studenții de la programele de studii universitare de licență și de masterat au obligația să respecte dreptul la calitatea de autor al operei pe care o utilizează în realizarea articolelor, referatelor, lucrărilor de licență sau de disertație prin citarea corectă și/sau indicarea sursei de documentare.

(5) Îndrumătorii lucrărilor de licență și de disertație răspund în solidar cu autorii acestora de asigurarea originalității conținutului acestora.

(6) Membrii comunității universitare care au participat la diferite stagii de cercetare vor fi menționați atunci când rezultatele cercetării devin publice, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii meritelor acestora.

Art. 19. În Universitatea „Petre Andrei” din Iași sunt interzise:

a) comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență sau de disertație și a altor lucrări;

b) plagiatul;

c) încredințarea de către orice autor a lucrărilor științifice publicate către o altă persoană spre a fi republicate sub alt nume decât cel al autorului/autorilor primari;

d) însușirea fără drept a calității de autor al unei opere de creație intelectuală în alte situații care nu intră sub incidența prevederilor art. 18 lit. a-c din prezentul Cod;

e) includerea unor date false în documentațiile elaborate pentru participarea la competițiile de granturi și contracte naționale/internaționale, în dosarul pentru participarea la concursurile privind ocuparea posturilor didactice/de cercetare ori în dosarul de angajare sau în dosarele de promovare;

f) orientarea activității de cercetare a studenților/masteranzilor în scopul obținerii unui folos material sau personal nepatrimonial de către cadrul didactic îndrumător;

g) orice altă formă de fraudă intelectuală precum: copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, „fabricarea” rezultatelor cercetărilor, substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate;

h) comercializarea lucrărilor de licență coordonate anterior;

i) condiționarea studenților de intrarea la examene sau de promovarea acestora prin cumpărarea unor lucrări sau cărți ale cadrelor didactice.

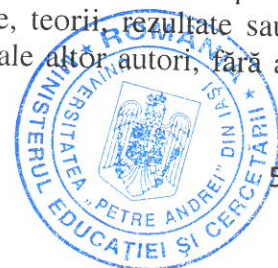
Art. 20. (1) În sensul prezentului *Cod*, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) coautor al unei publicații - orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;

b) confecționarea de rezultate sau date - raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;

c) falsificarea de rezultate sau date - raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite, manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor, alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite, fără a raporta alterările efectuate, în scopul denaturării adevărului științific;

d) plagiatul - prezentarea drept creație sau contribuție științifică pretins personală într-o operă scrisă, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

e) autoplagiatul - republicarea unor părți substanțiale din propriile publicații anterioare, inclusiv traduceri, fără a indica în mod corespunzător sau a cita originalul.

(2) O acuzație de plagiat, pentru a fi validă, trebuie însoțită de dovada clară a plagierii, prin indicarea textului sau textelor din care se presupune că s-a plagiat și a depunerii întregii documentații asupra lucrării ce urmează a fi analizată.

VI. Transparența

Art. 21. (1) Universitatea „Petre Andrei” din Iași respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă.

(2) Transparența este asigurată în toate activitățile care privesc admiterea, evaluarea, angajarea, promovarea și utilizarea resurselor universității. Toate aceste informații sunt publicate pe pagina web a instituției.

(3) Este interzisă ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii săi și publicul larg.

(4) Sunt exceptate de la publicitate:

a) informațiile clasificate;

b) datele personale;

c) datele care prin lege sunt definite ca fiind confidențiale.

Art. 22. Studenții au dreptul la acces în privința informațiilor despre criteriile de evaluare la examene, colocvii etc., încă de la începutul fiecărui curs (seminar, laborator etc.), precum și la explicații privind notele obținute.

Art. 23. Acolo unde este cazul, membrii comunității universitare au obligația ca în cercetările și publicațiile lor să menționeze, în mod expres, sprijinul material acordat de universitate sau de alte organizații, instituții, firme sau persoane fizice pentru realizarea cercetării sau publicației respective.

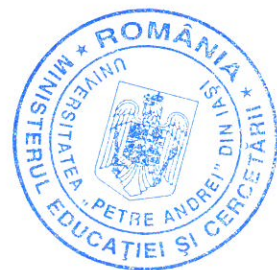
VII. Responsabilitatea personală și profesională

Art. 24. (1) Universitatea încurajează aplicarea principiului responsabilității personale și profesionale care impune evitarea comportamentelor de natură a provoca rău unei alte persoane și, totodată, adoptarea unui comportament respectuos în scopul menținerii unui climat adecvat mediului academic.

(2) Membrii comunității universitare trebuie să se distingă prin implicare activă în problemele profesionale și publice, prin colegialitate și atitudine civică, precum și printr-un comportament respectuos în scopul creșterii prestigiului instituției.

Art. 25. Răspunderea pentru respectarea dispozițiilor prezentului Cod revine fiecărui membru al comunității universitare.

Art. 26. Sunt interzise și supuse sancționării: prejudicierea, în orice mod și prin orice mijloace, a prestigiului Universității, dezinformarea, denigrarea publică a programelor, precum și atingerile aduse onoarei, reputației și demnității persoanelor din propria instituție și din alte instituții universitare, de către membrii comunității universitare.

VIII. Respectul și toleranța

Art. 27. (1) Universitatea „Petre Andrei” din Iași promovează existența unei comunități universitare unde este respectată demnitatea fiecăruia într-un climat de cooperare, în care sunt excluse orice manifestări și forme de hărțuire, umilire, dispreț sau intimidare.

(2) Respectul față de ceilalți se demonstrează prin aceea că disputele se rezolvă prin argumente raționale și nu prin utilizarea unor tipuri de limbaj trivial sau acțiuni care reprezintă atacuri la persoană.

(3) Studenții au obligația să respecte autoritatea personalului didactic, de cercetare și nededidactic, precum și autoritatea organismelor de conducere ale Universității și ale facultăților.

(4) Universitatea cultivă spiritul de toleranță față de diferențele între oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale.

Art. 28. În Universitatea „Petre Andrei” din Iași sunt interzise și supuse sancționării:

a) orice manifestare sau comportament cu caracter misogin, mizantrop, naționalist-șovin, de instigare la ură rasială sau națională, orice tratament discriminator pe motiv de orientare sau apartenență politică, convingeri religioase, etnie, handicap sau origine socială, precum și orice formă de hărțuire;

b) adresarea de injurii și jigniri celorlalți membri ai comunității universitare indiferent de raporturile ierarhice;

c) orice alt comportament ce aduce atingere demnității sau creează o atmosferă intimidantă, ostilă, degradantă, umilitoare sau ofensatoare îndreptat împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane.

VIII. Bunăvoința și grija

Art. 29. (1) Universitatea promovează bunăvoința și grija față de membrii comunității universitare, încurajând recunoștința față de cei merituosi, compasiunea, sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul, înțelegerea, solidaritatea, solitudinea, promptitudinea și optimismul față de toți membrii comunității academice. Totodată, sunt descurajate comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate, dezinteres.

(2) Bunăvoința și grija nu trebuie să submineze imparțialitatea în evaluare și nu pot să fie folosite ca pretext pentru părtiniri.

IX. Colegialitatea

Art. 30. Activitatea în comunitatea universitară presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc.

Art. 31. Colegialitatea implică, în special:

a) respect datorat fiecărui membru al comunității universitare;

b) obligația de asistență între membrii comunității universitare, materializată în suplinirea colegială la nevoie, acordarea de sprijin în activitatea didactică și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane;

c) înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;

d) obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității universitare unui alt membru, cu titlu privat. În privința situației școlare a unui student obligația de confidențialitate operează în limitele stabilite prin hotărâre a Senatului, în condițiile *Legii privind protecția datelor cu caracter personal*.

Art. 32. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității universitare, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul Universității (student, cadru didactic, membru al conducerii universității, membru al personalului administrativ);
- b) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- c) formularea în fața studenților a unor comentarii la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- d) sfătuirea studenților să nu urmeze un curs al unui coleg, din antipatie față de acesta;
- e) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;
- f) denunțurile anonime la adresa activității oricărei persoane din Universitate.

X. Loialitatea

Art. 33. Loialitatea față de Universitate presupune obligația fiecărui membru al comunității universitare de a acționa în interesul universității, de a susține obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării misiunii și creșterii competitivității ei.

Art. 34. Constituie încălcări ale obligației de loialitate:

- a) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către Universitate;
- b) sfătuirea studenților, în cadrul activităților didactice, să abandoneze cursurile Universității în favoarea unei alte instituții de învățământ;
- c) angajarea în afara universității a unor activități care, în condițiile legii, constituie concurență neloială;
- d) desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze Universitatea sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acesteia.

XI. Confidențialitatea

Art. 35. (1) Personalul didactic și administrativ are obligația să respecte confidențialitatea în problemele care țin de viața privată a studenților, să nu dea informații decât cu consultarea persoanelor împuternicite și numai când există motive îndreptățite.

(2) Această regulă este valabilă, de asemenea, în privința cererilor personale referitoare la păstrarea confidențialității în privința statusului marital, orientării sexuale sau disabilităților ascunse, domiciliului, apartenenței politice, religioase etc.

(3) Membrii personalului care au acces la documente și informații trebuie să mențină caracterul confidențial și privat al unor astfel de informații și să protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informații să devină publice. Membrii universității trebuie să mențină caracterul privat al solicitărilor de confidențialitate. Dosarele personale sunt confidențiale.

Capitolul III INCOMPATIBILITĂȚI ȘI CONFLICTE DE INTERESE

Art. 36. (1) Incompatibilitatea reprezintă interdicția de a exista raporturi ierarhice directe între personalul didactic, de cercetare sau auxiliar care ocupă o funcție de conducere și soții, afini sau rudele până la gradul al III-lea inclusiv ai acestora.

(2) Conflictul de interese reprezintă o situație, concretă sau aparentă, în care un cadru didactic, de cercetare sau didactic auxiliar ori o societate, la care acesta este asociat sau acționar, are interese personale ori patrimoniale contrare sau neloiale universității, exercitate astfel încât să influențeze

negativ realizarea obiectivă a atribuțiilor funcției ocupate sau să afecteze votul în cadrul organelor colegiale de conducere.

Art. 37. (1) În sensul prezentului *Cod*, reprezintă incompatibilitate următoarele situații:

a) situația în care o persoană deține sau exercită în cumul funcțiile de conducere de rector, prorector, decan, prodecan, director de departament sau director de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare sau microproducție, director de filială/extensie universitară sau funcția de președinte al Senatului universitar și o funcție de conducere prevăzută la art. 131 alin. (2) din *Legea învățământului superior nr. 199/2023*;

b) situația în care o persoană deține sau exercită una dintre funcțiile de conducere de rector, prorector, decan, prodecan, director de departament sau director de filială/extensie universitară și este numită sau aleasă în funcția de ministru, secretar de stat, primar, viceprimar sau de președinte al consiliului județean;

c) situația în care un ordonator de credite din cadrul unei instituții de învățământ superior deține sau exercită, în paralel, o altă funcție în calitate de ordonator de credite al unei instituții publice centrale sau locale;

d) situația în care o persoană deține în cumul calitatea de membru în Consiliul de Administrație al Universității și calitatea de asociat sau acționar la o societate comercială înființată de instituția de învățământ superior de stat în condițiile art. 16 alin. (1).

(2) Persoanele aflate în situația de incompatibilitate prevăzută la alin. (1) au la dispoziție 15 zile pentru eliminarea situației de incompatibilitate, inclusiv prin suspendarea din una dintre funcții.

(3) Prezența ca membru în următoarele structuri colective de conducere nu generează incompatibilități în sensul art. 170 alin. 1 (a) din *Legea învățământului superior nr. 199/2023*:

- a) Senatul universitar;
- b) Consiliul facultății;
- c) Consiliul departamentului;
- d) Consiliul pentru studiile universitare de doctorat;
- e) Consiliul școlii doctorale.

(4) În cadrul unui departament, se află în relații de incompatibilitate în sensul art. 170 alin. 1 din *Lege* și nu pot fi ocupate concomitent de persoane care se află unul/una față de celălalt/cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională directă la orice nivel, funcțiile didactice de profesor, conferențiar, lector/șef de lucrări, asistent care desfășoară activități didactice aferente aceleiași discipline sau unități didactice (curs) din Planul de învățământ al unui program de studii universitare sau al unui program postuniversitar, respectiv cursuri, seminarii/lucrări de laborator asociate disciplinelor din Planul de învățământ gestionat de același departament.

(5) Admiterea la studii universitare de doctorat are loc cu respectarea regimului incompatibilităților precizate în precedent.

(6) Funcția de Rector este incompatibilă cu ocuparea unei funcții de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic potrivit *Legii învățământului superior*.

(7) Persoana care ocupă funcția de Rector și este numită sau aleasă într-o funcție de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic poate opta pentru una din cele două funcții în termen de 30 de zile de la numirea sau alegerea în funcția de conducere sau demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic. În cazul în care funcția de Rector se vacantează, se organizează concurs public sau alegeri parțiale pentru aceasta, potrivit *Legii învățământului superior*.

(8) Persoanele care ocupă o funcție de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic și sunt desemnate în funcția de Rector într-o instituție de învățământ superior, pot opta pentru una din cele două funcții în termen de 15 zile de la numirea sau alegerea în funcția de rector. În cazul în care persoana nu renunță în acest termen la funcția sau funcțiile de

conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic, funcția de rector nu se ocupă și se organizează concurs public sau alegeri parțiale pentru aceasta, potrivit *Legii învățământului superior*. În acest caz, modalitatea de desemnare a noului rector este aceeași cu modalitatea de desemnare a persoanei desemnate în funcția de rector care nu a ocupat această funcție ca urmare a incompatibilității și, nu se organizează un nou referendum pentru stabilirea modalității de desemnare a Rectorului.

Art. 38. (1) Reprezintă conflict de interese una dintre următoarele situații:

a) ocuparea concomitentă de funcții de către persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, astfel încât fiecare să se afle față de celălalt într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași instituție de învățământ superior;

b) participarea în calitate de membru în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs, în situația în care decizia afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv;

c) participarea în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, a persoanelor care au calitatea de soț/soție, rudă sau afîn până la gradul al III-lea inclusiv;

d) participarea unei persoane, care are calitatea de membru în comisii ale Ministerului Educației, la analiza unei situații care are legătură cu instituția din care face parte ca membru al comunității universitare.

(2) În cazul existenței unui conflict de interese, cadrul didactic sau de cercetare este obligat să înceteze realizarea oricărei activități prevăzute la alin. (1) lit. a)-c) și să îl informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a activităților specifice, *în termen de cel mult 3 zile* de la data luării la cunoștință.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct cadrul didactic sau de cercetare în cauză, se desemnează altă persoană, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

(4) În cazul existenței unui conflict de interese prevăzut la alin. (1) lit. d), persoana în cauză este obligată să se abțină în a lua parte la luarea deciziilor comisiei privind speța vizată de conflictul de interese.

Art. 39. (1) Orice persoana poate sesiza existența situațiilor de incompatibilitate și conflicte de interese.

(2) Persoanele care se afla în una dintre situațiile de incompatibilitate sau conflict de interese au la dispoziție 15 zile pentru a ieși din această situație juridică.

(3) Încălcarea dispozițiilor referitoare la cazurile de incompatibilitate și conflicte de interese atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii a persoanei.

(4) Personalul didactic, de cercetare și didactic auxiliar, care ocupă o funcție de conducere, de control sau de evaluare ori candidează pentru ocuparea unei astfel de funcții va da o declarație pe propria răspundere referitoare la incompatibilități și conflicte de interese.

(5) Pe perioada în care se dezbate problema unde potențial există conflict de interese persoana în cauză nu participă la dezbateri.

Art. 40. Nu pot deține sau candida pentru ocuparea unei funcții de conducere:

a) persoanele care au împlinit vârsta legală de pensionare, cu excepția celor care beneficiază de statutul de titular;

b) persoanele condamnate penal definitiv pentru o infracțiune pentru care nu a intervenit reabilitarea.

Art. 41. (1) Persoana aleasă într-o funcție de conducere poate pierde calitatea respectivă prin revocare, suspendare, destituire, demisie, deces, pierderea calității de membru al comunității universitare.

(2) Persoana aflată într-o funcție de conducere poate fi revocată din funcție potrivit prevederilor din Carta Universității „Petre Andrei” din Iași.

Capitolul IV

COMISIA DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

Art. 42. (1) La nivelul Universității funcționează *Comisia de etică universitară* cu un mandat de 4 (patru) ani.

(2) *Comisia de etică* acționează independent față de orice altă structură sau persoană din cadrul instituției.

(3) În cadrul *Comisiei de Etică universitară* funcționează o subcomisie *dedicată eticii cercetării*. Aceasta urmărește implementarea politicilor de etică în cercetare, în conformitate cu reglementările eticii cercetării științifice, care trebuie să acopere următoarele aspecte: publicarea și autoratul, respectarea demnității participanților la cercetare, gestionarea datelor de cercetare, colaborarea, conflictele de interese, fraudă, asigurarea unor medii eficiente de cercetare, respectiv prevenirea prejudiciului în cercetare și inovare.

(4) Structura și componența *Comisiei de etică universitară* este propusă de *Consiliul de Administrație*, avizată de *Senatul universitar* și aprobată prin decizia Rectorului. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Componența membrilor comisiei de etică este de maximum 75% cadre didactice și de cercetare și de minimum 25% studenți. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional, care nu au încălcat normele de etică și deontologie universitară. Din *Comisiile de etică universitară* nu pot face parte persoane care dețin funcția de Rector, Președinte al Senatului, prorector, decan, prodecan, director general administrativ, director general adjunct administrativ, director de departament, director de filială, director de extensie, precum și director de unitate de cercetare-dezvoltare, de proiectare sau de microproducție în instituția de învățământ superior. În cazul în care o persoană validată în comisia de etică universitară se află în această situație, are la dispoziție 15 zile lucrătoare în care să iasă din situația de incompatibilitate.

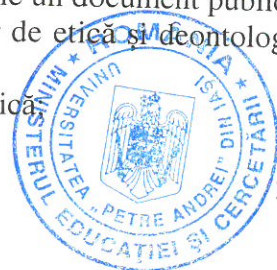
Consiliul de Administrație informează public comunitatea universitară în momentul în care demarează procesul de selecție a componenței *Comisiei de etică universitară*. Persoanele interesate să ocupe o poziție în această comisie se pot adresa, în scris, rectorului.

Reprezentanții studenților din *Comisiile de etică universitară* sunt aleși de către studenții care fac parte din *Senatul Universității*.

La ședințele *Comisiei de etică universitară* pot participa diferite persoane în calitate de invitați, printre care și *consilierul juridic al instituției*.

(5) Comisia de etica universitară are următoarele atribuții:

- a) urmărește respectarea codurilor de etică și deontologie universitară;
- b) asigură ducerea la îndeplinire a ordinelor ministrului educației pentru respectarea cadrului legal în domeniul eticii și deontologiei universitare;
- c) analizează și soluționează abaterile de la normele de etică și deontologie universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare;
- d) contribuie la elaborarea *Codului de etică și deontologie universitară*, prin propuneri adresate Senatului universitar pentru adoptare și includere în Carta universitară;
- e) realizează un *raport anual* referitor la situația respectării normelor de etică și deontologie universitară, care se prezintă Rectorului și Senatului universitar și constituie un document public;
- f) realizează activități de prevenire cu privire la încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
- g) monitorizează desfășurarea cursurilor de etică și integritate academică.

h) propune spre adoptare Senatului universitar regulamentul de organizare și funcționare a *Comisiilor de etică*;

i) colaborează cu comisiile consultative de la nivel național;

j) alte atribuții stabilite conform Cartei universitare.

(6) Hotărârile *Comisiei de etică universitară* sunt avizate de *consilierul juridic* al Universității. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea *Comisiei de etică universitară* revine Universității „Petre Andrei” din Iași.

(7) Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a *Comisiilor de etică universitară* se aprobă prin ordin al ministrului educației, după consultarea *Comisiei Naționale de Etică a Managementului Universitar (CNEMU)*.

(8) În baza Regulamentului prevăzut la alin. (7), Comisiile de etică universitară elaborează Regulamentele de organizare și funcționare proprii, care se aprobă prin hotărârea Senatului universitar, conform prevederilor *Legii învățământului superior*. La elaborarea normelor referitoare la etică și deontologie universitară, precum și în derularea efectivă a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare se vor respecta și reglementările internaționale la care România este parte.

Art. 43. (1) Încălcările normelor de etică și deontologie universitară se verifică de *Comisiile de etică universitară*. Orice persoană poate sesiza *Comisia de etică universitară* din instituția de învățământ superior cu privire la săvârșirea unei fapte ce poate constitui abatere de la etica și deontologia universitară. Sesizarea se face în scris sau online și se înregistrează la rectoratul Universității, indiferent dacă aceasta este admisibilă sau inadmisibilă. Numărul de înregistrare va fi transmis către petenți, la adresa de contact menționată.

(2) Orice sesizare primită de *Comisia de etică universitară* va fi supusă unui control al admisibilității, în conformitate cu prevederile *Codului de etică și deontologie universitară*.

(3) Pentru a fi admisibile, sesizările prevăzute la alin. (1) trebuie să conțină în mod cumulativ următoarele:

a) semnătura persoanei care formulează sesizarea;

b) datele de identificare a persoanei care formulează sesizarea: numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, adresa acesteia, precum și, după caz, adresa de corespondență, care poate fi și o adresă de poștă electronică;

c) o motivare argumentată privind nerespectarea normelor de etică și deontologie profesională, cu exemple concrete și cu indicarea considerentelor justificative și a surselor de documentare.

(4) Sesizările care nu îndeplinesc criteriile de admisibilitate prevăzute la alin. (1) sunt respinse ca inadmisibile de către *Comisiile de etică universitară*.

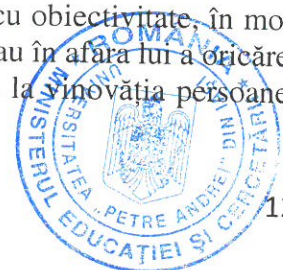
(4¹) Prin excepție de la prevederile alin. (3) lit. a) și b) și alin. (4), sesizările anonime sau cele în care nu sunt menționate datele de identificare ale petiționarului, care se referă la cazuri de hărțuire pe criteriu de sex ori de hărțuire morală sunt analizate de comisia de etică universitară.

(4²) Dacă sesizările prevăzute la alin. 4¹ se referă la comiterea unor fapte ce ar putea constitui infracțiunile de viol, agresiune sexuală, hărțuire sexuală sau folosirea abuzivă a funcției în scop sexual, se va proceda potrivit dispozițiilor din art. 54¹.

(5) *Comisia de etică universitară*, de la nivelul instituției de învățământ superior, păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

(6) În cadrul procedurii de cercetare prevăzute la alin. (1), persoana cercetată va fi convocată în scris de către președintele *Comisiei de etică universitară*, precizându-se obiectul, locul, data și ora întrevederii. Neprezentarea persoanei cercetate la convocarea făcută, fără un motiv obiectiv, comunicat în scris, dă dreptul *Comisiei de etică universitară* să continue cercetarea în vederea soluționării sesizării.

(7) Membrii *Comisiei de etică universitară* au obligația să analizeze cu obiectivitate, în mod imparțial, faptele sesizate. Este interzisă exprimarea în spațiul universitar sau în afara lui a oricărei opinii anterior rezoluției finale de stabilire a existenței abaterii, cu privire la învinovățirea persoanei cercetate.

(8) *Comisiile de etică universitară* analizează sesizările cu privire la plagiat, ținând cont de condițiile de legalitate în vigoare la momentul redactării tezei de doctorat care a stat la baza emiterii și acordării titlului de doctor, respectiv a diplomei dedoctor, fără a putea reevalua fondul științific al tezei de doctorat.

(9) Procedura de verificare se finalizează cu adoptarea unei hotărâri de admitere sau respingere care vizează fondul sesizării, motivată în fapt și în drept.

(10) Hotărârea *Comisiei de etică universitară* reprezintă un act administrativ și trebuie să cuprindă explicit în textul acesteia faptele care au condus la sancționarea persoanei vizate, temeiul legal, respectiv considerentele pentru care *Comisia de etică universitară* a înlăturat argumentele formulate de autorul sesizării.

Art. 44. (1) *Comisiile de etică universitară*, de la nivelul Universității, cercetează existența abaterilor de la normele de etică și deontologie universitară și se pronunță în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării, prin hotărâre motivată în baza unui raport, care se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea. Deciziile *Comisiilor de etică* se publică pe site-ul Universității.

(2) Hotărârile *Comisiilor de etică*, de admitere sau respingere, pot fi contestate la Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, denumită în continuare CNATDCU, și la CNEMU.

(3) În termen de 30 de zile de la comunicare, hotărârea *Comisiei de etică universitară* din cadrul prin care s-a soluționat sesizarea privind abaterea de la normele de etică și deontologie universitară în obținerea documentelor și titlurilor universitare poate fi contestată la CNATDCU (Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare), conform art. 156 din Legea învățământului superior 199/2023. CNEMU (Comisia Națională de Etică a Managementului Universitar) analizează și soluționează contestațiile la deciziile *Comisiilor de etică universitară* de la nivelul Universității.

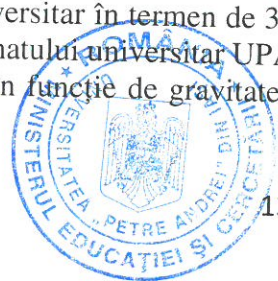
(4) CNATDCU sau CNEMU, după caz, se pronunță prin decizie motivată în termen de 45 de zile calendaristice, care se comunică instituției de învățământ superior, *Comisiei de etică universitară*.

(5) În situația în care a fost sesizat cu săvârșirea unei abateri de la normele de etică a cercetării, în publicații, cărți, articole, granturi de cercetare etc., după ce se propune *Comisia de etică internă* de la nivel de instituție, Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării se pronunță în conformitate cu prevederile Legii nr. 206 /2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare.

(6) În situația în care decizia CNATDCU sau CNEMU, după caz, este diferită de cea a *Comisiilor de etică* de la nivelul Universității, aceasta va fi pusă în aplicare de UPA în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare. Nepunerea în aplicare a deciziilor CNATDCU sau CNEMU, după caz, reprezintă o încălcare a răspunderii publice, sancționată conform art. 45 alin. (5). Decizia finală se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea de către CNATDCU sau CNEMU, după caz, în termen de 10 zile calendaristice de la emiterea deciziei. Dreptul de a se adresa instanței judecătorești este garantat.

(7) În situația în care hotărârea *Comisiei de etică universitară* nu este contestată în termenul prevăzut la alin. (3), aceasta devine obligatoriu de îndeplinit pentru persoana cercetată și pentru instituția de învățământ superior. În termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă și obligatorie a hotărârii *Comisiei de etică universitară*, aceasta este pusă în aplicare la UPA, cu avizul consilierului juridic al Universității. Acest lucru se comunică părților implicate.

(8) În cazul în care CNEMU constată nerespectarea de către UPA a obligațiilor prevăzute de Legea învățământului superior, Ministerul Educației sesizează Senatul universitar în termen de 30 de zile de la data constatării. Dacă în termen de 3 luni de la data sesizării Senatul universitar UPA nu a pus în aplicare decizia CNEMU, Ministerul Educației poate aplica, în funcție de gravitatea

faptei, în baza unui raport al corpului de control al ministrului educației, una dintre măsurile prevăzute la *art. 174 alin. (5) din Legea învățământului superior nr. 199/2023*.

(9) Ministerul Educației sau orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CNEMU în legătură cu nerespectarea obligațiilor prevăzute la *art. 12 din Legea învățământului superior 199/2023*. În urma primirii unei astfel de sesizări, CNEMU are obligația de a investiga aspectele sesizate și de a răspunde sesizării în termen de maximum 3 luni.

(10) Respectarea de către instituțiile de învățământ superior obligațiilor prevăzute la *art. 12 din Legea 199/2023* și a altor obligații legale aferente răspunderii publice, precum și respectarea de către acestea, respectiv CNEMU a obligațiilor prevăzute la *art. 42 - 44 din Legea 199/2023* constituie un interes legitim public pentru orice persoană fizică sau juridică română. Nerespectarea acestor obligații poate fi atacată în contencios administrativ de către orice persoană fizică sau juridică română, potrivit legii.

Art. 45. Persoanele care au avut sau care au calitatea de membru al comunității universitare și au săvârșit abateri conform *art. 168 din Legea învățământului superior*, după data intrării în vigoare a acesteia, răspund civil, administrativ, profesional sau disciplinar, după caz.

Art. 46. Procedurile de verificare și analiză, precum și toate sesizările și acțiunile formulate conform prezentei secțiuni sunt supuse termenelor limitative, de decădere sau deprescripție prevăzute de legislația în vigoare.

Capitolul V

NORMELE DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

Art. 47. Normele de etică și deontologie universitară includ:

- a) norme de etică și deontologie în activitatea didactică și de cercetare universitară;
- b) norme de etică și deontologie în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică;
- c) norme de etică și deontologie în exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere;
- d) norme de etică și deontologie privind respectarea ființei și demnității umane;
- e) norme de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți;
- f) norme de etică și deontologie specifice principiilor canonice și dogmatice ale cultului respectiv, care nu contravin normelor prevăzute la *lit. a)-e)*.

Art. 48. (1) În activitatea didactică și de cercetare universitară, normele de etică și deontologie obligă personalul didactic și de cercetare:

- a) să raporteze rezultate sau date reale ale unei activități de cercetare-dezvoltare proprii;
- b) să raporteze date experimentale, date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive, ca rezultat al activității proprii;
- c) să se abțină de la orice activitate care îngreunează, împiedică sau sabotează activitatea didactică sau de cercetare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile destinate cercetării universitare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților didactice sau de cercetare;
- d) să respecte regimul juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților prevăzute la *art. 20 și 21* și să dezvăluie situațiile de conflicte de interese sau incompatibilități în activitatea de evaluare;
- e) să respecte confidențialitatea în evaluare;

f) să se abțină de la orice faptă de discriminare, în cadrul evaluărilor, pe criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

g) să fie obiectiv în derularea procedurilor de evaluare. În activitatea didactică, evaluarea și notarea performanțelor și realizărilor academice ale beneficiarilor direcți trebuie să respecte politicile de notare ale instituției de învățământ superior și criteriile de notare prestabilite;

h) să nu plagieze, existând obligația de a indica toate sursele bibliografice utilizate;

i) să respecte prevederile și procedurile legale care privesc etica și deontologia universitară prevăzute în prezentul cod și în codurile de etică și deontologie universitară;

j) să pună în aplicare sancțiunile stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU;

k) să respecte specificul dogmatic și canonic al cultului fondator, în cazul învățământului confesional;

l) să respecte legislația în vigoare referitoare la cercetarea efectuată pe subiecți umani sau prin experimente desfășurate cu ajutorul animalelor și prin oricare alte elemente ce țin de etica cercetării;

m) să menționeze în rezultatele cercetării toate persoanele care și-au dat acordul și au fost implicate în activitatea de elaborare a cercetării sau creației intelectuale, acestea urmând să beneficieze de toate drepturile care decurg din aceasta.

(2) În activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, normele de etică și deontologie obligă toți membrii comunității academice la:

a) obținerea acordului unei persoane pentru includerea în lista de autori a unei publicații științifice;

b) publicarea sau diseminarea unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate cu obținerea acordului tuturor autorilor;

c) scrierea de informații corecte și reale în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, respectiv în dosarele de candidatură pentru posturi didactice sau de cercetare;

d) acceptarea și menționarea în rezultatul cercetării ca autori doar a persoanelor care au participat efectiv la elaborarea acestuia, precum și menționarea tuturor persoanelor implicate, după obținerea acordului acestora, în activitatea de elaborare a cercetării.

(3) În exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere, normele de etică și deontologie obligă personalul care exercită funcții de conducere la:

a) respectarea regimului juridic al răspunderii publice;

b) abținerea invocării funcției în vederea obținerii calității de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;

c) interzicerea folosirii autorității pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

d) interzicerea folosirii autorității pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;

e) interzicerea obstrucționării activității comisiei de etică universitară sau a unei comisii de analiză în cursul cercetării unor abateri de la etica și deontologia universitară;

f) respectarea prevederilor și procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară prevăzute în prezentul cod și în codurile de etică și deontologie universitară;

g) punerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU.

(4) Normele de etică și deontologie referitoare la respectarea ființei și demnității umane obligă membrii comunității academice la:

a) respectarea dreptului la educație al beneficiarilor direcți;

b) respectarea drepturilor tuturor membrilor comunității academice;

- c) abținerea de la agresiuni verbale, fizice și tratamente umilitoare atât asupra beneficiarilor direcți ai educației, cât și a celorlalți membri ai comunității academice;
- d) interzicerea solicitării, acceptării sau colectării unor sume de bani ori cadouri sau prestarea anumitor servicii în vederea obținerii de tratament preferențial sau alte avantaje;
- e) respectarea demnității beneficiarilor direcți ai dreptului la educație și a prestigiului profesiei;
- f) recunoașterea profesiei, a responsabilității și a încrederii conferite de societate, precum și a obligațiilor interne ce derivă din această încredere;
- g) interzicerea oricărei forme de exploatare, hărțuire de orice fel sau discriminare pe motive politice, de rasă, religie, sex, orientare sexuală, origine națională, statut marital, handicap și/sau condiție medicală, vârstă, cetățenie sau alte motive arbitrare sau personale;
- h) respect, onestitate, integritate, solidaritate, cooperare, cinste și corectitudine, toleranță, sprijin reciproc, confidențialitate, competiție loială și relații colegiale.

(5) În exercitarea calității de studenți, studenți-doctoranzi, cercetători postdoctoranzi sau cursanți, normele de etică și deontologie îi obligă la:

- a) respectarea drepturilor de autor ale altor persoane în lucrările elaborate;
- b) elaborarea și susținerea de lucrări originale de evaluare la nivel de disciplină și lucrări originale de finalizare a studiilor;
- c) respectarea normelor generale de etică și deontologie ale comunității universitare.

Capitolul VI

RĂSPUNDERE PENTRU NERESPECTAREA NORMELOR DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

Secțiunea I - Abateri de la normele de etică și deontologie universitară

Art. 49. Persoanele care au avut sau care au calitatea de membru al comunității academice și au săvârșit abateri după data intrării în vigoare a legii răspund civil, administrativ, profesional sau disciplinar, după caz.

Art. 50. Abaterile de la normele de etică și deontologie în activitatea didactică și de cercetare universitară sunt următoarele:

- a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității didactice sau de cercetare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile destinate cercetării universitare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților didactice sau de cercetare;
- d) încălcarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților prevăzute la art. 20 și 21 și nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese sau incompatibilități în activitatea de evaluare;
- e) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- f) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii prevăzute la art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

g) fraudarea evaluării;

h) plagiatul;

i) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară, prevăzute în prezentul *Cod de etică și deontologie universitară*, care face parte din Carta universitară, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU;

j) afectarea integrității procesului de evaluare prin nerespectarea metodelor de evaluare prevăzute în Fișa disciplinei, precum și prin examinarea de către un cadru didactic a unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea, fără anunțarea prealabilă a conducerii facultății în vederea identificării unor posibile soluții care să garanteze integritatea evaluării.

Art. 51. Abaterile de la normele de etică și deontologie în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică sunt următoarele:

a) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane, fără acordul acesteia;

b) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;

c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice sau de cercetare;

d) neindicarea tuturor surselor utilizate;

e) omiterea unor persoane implicate în activitatea de elaborare a cercetării sau creației, acestea neputând să beneficieze de toate drepturile care decurg din aceasta;

f) omiterea menționării surselor de finanțare a proiectelor de cercetare în cazul tuturor rezultatelor din cadrul acelor proiecte.

Art. 52. Abaterile de la normele de etică și deontologie în exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere includ:

a) încălcarea regimului juridic al răspunderii publice;

b) utilizarea abuzivă a funcției pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;

c) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare- dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

d) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;

e) obstrucționarea activității unei *Comisii de etică universitară* sau a unei comisii de analiză în cursul cercetării unor abateri de la etica și deontologia universitară;

f) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară prevăzute în lege și în codurile de etică și deontologie universitară, care fac parte din Carta universitară, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU.

Art. 53. Abaterile de la normele de etică și deontologie privind respectarea ființei și demnității umane sunt următoarele:

a) abaterile care lezează ocrotirea drepturilor beneficiarilor direcți ai dreptului la educație;

b) abaterile care știrbesc demnitatea beneficiarilor direcți ai dreptului la educație și prestigiul profesiei;

c) abaterile care lezează recunoașterea profesiei, a responsabilității și a încrederii conferite de societate, precum și a obligațiilor interne ce derivă din această încredere.

Art. 54. Abaterile de la normele de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranți, cercetătorilor postdoctoranți sau altor categorii de cursanți sunt următoarele:

a) abaterile de la normele de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranți, cercetătorilor postdoctoranți sau altor categorii de cursanți prevăzute la 47 alin. 5 din Legea 199/2023;

b) afectarea integrității procesului de evaluare prin utilizarea de către persoanele evaluate a unor materiale folosite în procesul de evaluare care nu au fost elaborate de acestea sau utilizarea acelorași materiale de către acestea pentru evaluări diferite, precum și prin nedivulgarea unei relații de rudenie până la gradul al III-lea inclusiv cu cadrul didactic evaluator.

Art.54¹. În cazul în care faptele săvârșite ar putea întruni elementele constitutive ale unor infracțiuni vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

Secțiunea a II-a

Sanctiuni pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară

Art. 55. (1) Tipurile de sancțiuni aplicabile personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, inclusiv cu funcție de conducere, pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară sunt:

- a) avertismentul scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
- c) destituirea din funcția de conducere;
- d) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice competitive;
- e) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între un an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere sau ca membru în comisii de concurs;
- f) destituirea din funcția didactică sau de cercetare.

(2) Tipurile de sancțiuni prevăzute pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară, aplicabile studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți, sunt:

- a) avertismentul scris
- b) anularea rezultatelor evaluărilor;
- c) exmatricularea;
- d) alte sancțiuni prevăzute de *Codul de etică și deontologie universitară* al UPA.

(3) În baza hotărârilor Comisiilor de etică universitare, UPA aplică sancțiuni personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, inclusiv cu funcție de conducere, precum și studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți.

(4) Sancțiunile sunt puse în aplicare prin decizie de Rector.

Art. 56. Pentru *nerespectarea normelor de etică și deontologie în obținerea documentelor și titlurilor universitare*, Ministerul Educației, pe baza unui raport întocmit de CNATDCU, poate lua următoarele măsuri:

- a) atenționarea publică a instituției de învățământ superior cu privire la aspectele constatate;
- b) sesizarea instanței competente în vederea anulării rezultatelor concursului, respectiv a anulării atestatului de abilitare;
- c) sesizarea *Comisiei de etică universitară* în vederea analizării modului în care și-au îndeplinit obligațiile legale angajații UPA, inclusiv referenți sau conducători de doctorat care au coordonat elaborarea de teze de doctorat dovedite a fi plagiate, personalul implicat în organizarea concursurilor din UPA sau a procedurii de acordare a atestatului de abilitare;
- d) suspendarea dreptului instituției de învățământ superior de a organiza susțineri de teze de abilitare pe o perioadă de la 1 la 3 ani;

- e) suspendarea dreptului instituției de învățământ superior de a organiza concursuri pentru ocuparea posturilor de conferențiar și profesor universitar pe o perioadă de la 1 la 3 ani;
- f) retragerea acreditării domeniului din cadrul instituției organizatoare de studii universitare de doctorat, denumită în continuare IOSUD, ceea ce implică retragerea dreptului IOSUD de a organiza concurs de admitere pentru selectarea de noi studenți-doctoranzi în domeniul respectiv;
- g) retragerea autorizației de funcționare provizorie a instituției de învățământ superior.

Art. 57. Măsuri ale Ministerului Educației în cazul nerespectării normelor de etică și deontologie universitară de către instituția de învățământ superior, conform prevederilor legale:

- a) monitorizarea pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și un an a Universității, în conformitate cu prevederile ordinului ministrului educației privind constituirea comisiei de monitorizare. Din comisia de monitorizare vor face parte cel puțin câte un reprezentant al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, denumită în continuare ARACIS, și al CNEMU;
- b) dizolvarea structurilor de conducere responsabile, respectiv consiliul departamentului, consiliul facultății ori consiliul pentru studii universitare doctorale, sau eliberarea din funcție a Rectorului după consultarea Senatului universitar;
- c) solicită ARACIS desfășurarea unei proceduri de evaluare externă a calității cu privire la respectarea standardelor și indicatorilor de performanță;
- d) propune Guvernului inițierea unui proiect de hotărâre sau lege, după caz, de reorganizare sau desființare a instituției de învățământ superior în cauză.

Capitolul VII - Utilizarea inteligenței artificiale în activitățile academice

Art. 58 – Definiții

- (1) Prin „intelență artificială” (IA) se înțelege orice sistem capabil să genereze, să prelucere sau să interpreteze conținut (text, imagini, sunet, cod, date) în mod autonom sau semi-autonom.
- (2) „Conținut generat de IA” desemnează materialele produse în întregime sau parțial cu sprijinul unor instrumente de tip IA generativă cum sunt ChatGPT, Genspark, Copilot, Claude, Gemini, Grok, fără a se limita la acestea.
- (3) „Utilizare academică a IA” include activități de predare, învățare, cercetare, redactare și evaluare, în care sunt folosite astfel de instrumente.

Art. 59 – Principii generale

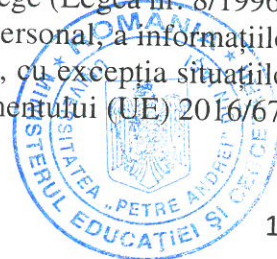
- (1) Utilizarea IA în activitățile academice trebuie să respecte valorile fundamentale ale universității: integritate, transparență, responsabilitate și respectarea drepturilor de autor.
- (2) IA nu poate substitui activitatea intelectuală proprie a studentului sau a cadrelor didactice, ci poate avea doar rol auxiliar.
- (3) Orice material generat sau asistat de IA trebuie revizuit critic și validat de utilizatorul uman.

Art. 60 – Obligații privind transparența

- (1) Studenții și cadrele didactice care utilizează IA sunt obligați să declare explicit acest lucru în cadrul lucrărilor, prezentărilor, cursurilor, rapoartelor sau articolelor.
- (2) Declarația trebuie să includă: instrumentul folosit, tipul de asistență oferită (ex. generare de text, sugestii de structură, analiză de date), precum și gradul de intervenție umană.
- (3) Omiterea acestei mențiuni se consideră abatere de la normele de integritate academică și poate fi sancționată conform prezentului cod.

Art. 61 – Drepturi de autor și protecția datelor

- (1) Este interzisă utilizarea IA pentru a reproduce sau disemina materiale protejate de drepturi de autor fără acordul titularului ori fără respectarea limitelor prevăzute de lege (Legea nr. 8/1996).
- (2) Nu este permisă introducerea în aplicații IA a datelor cu caracter personal, a informațiilor confidențiale sau sensibile aparținând universității ori partenerilor acesteia, cu excepția situațiilor în care există garanții tehnice și juridice corespunzătoare, conform Regulamentului (UE) 2016/679 (GDPR).

Art. 61 – Utilizarea IA de către studenți

(1) IA nu poate fi folosită pentru generarea integrală a lucrărilor de licență, disertație sau doctorat. Rolul său este exclusiv de asistență, cu menționarea corespunzătoare a contribuției.

(2) Folosirea IA pentru a eluda evaluarea (de exemplu, generarea răspunsurilor la examene, teste sau eseuri fără mențiuni) constituie tentativă de fraudă și se sancționează conform reglementărilor universitare.

Art. 62 – Utilizarea IA de către cadrele didactice și cercetători

(1) Cadrele didactice și cercetătorii au dreptul să utilizeze IA pentru sprijin în redactarea, structurarea sau prezentarea materialelor didactice ori științifice, cu obligația de a respecta principiile de transparență și responsabilitate.

(2) În publicațiile științifice, orice contribuție semnificativă a IA trebuie recunoscută în secțiunea de mulțumiri sau metodologie, fără a desemna IA ca autor.

Art. 63 – Sancțiuni

Încălcarea prevederilor prezentului capitol se consideră abatere de la normele de etică și deontologie universitară și atrage răspunderea potrivit cap. VI din prezentul cod.

Capitolul VIII DISPOZIȚII FINALE

Art. 64. La data intrării în vigoare a prezentului Cod se abrogă orice prevedere contrară.

Art. 65. *Codul de etică și deontologie universitară face parte integrantă din Carta Universității „Petre Andrei” din Iași.*

Prezentul Cod a fost discutat și aprobat în ședința Senatului Universității „Petre Andrei” din Iași din 21 noiembrie 2025.

